

FRANSIZCA ÖĞREN AVEC TAHSİN

# La Place des Adjectifs et des Adverbes

*Sıfatların ve Zarfların Cümledeki Yeri*

Önde mi? Arkada mı? Neden önemli?

## Bu derste neleri öğreneceksin?

- Sıfatların yeri: genel kural (isimden sonra) + istisnalar (BAGS/BANGS)
- BAGS sıfatları: Beauty, Age, Goodness, Size — isimden önce gelenler
  - Yeri değişince anlamı değişen sıfatlar: ancien, grand, propre...
  - Birden fazla sıfat: sıralama kuralları
  - Zarfların yeri: basit zamanlarda, bileşik zamanlarda, sıfatla
- Kısa zarflar (bien, mal, vite, déjà, encore...) vs uzun zarflar (-ment)

fransizcaogren.net

## 1 SIFATLARIN YERİ

Türkçede sıfatlar **her zaman isimden önce** gelir: "güzel ev", "büyük araba", "kırmızı gül". Fransızcada ise durum farklı — sıfatların büyük çoğunluğu isimden **sonra** gelir!

Bu, Türk öğrenciler için en sık hata kaynağıdır çünkü Türkçe alışkanlığıyla sıfatı hep öne koymak istersin.

## 2 Genel Kural: Sıfat İsimden Sonra

**Fransızcada sıfatların çoğu isimden SONRA gelir.** Bu genel kuraldır. Özellikle şu kategoriler:

| Kategori                       | Örnekler                      | Cümle İçinde                                     |
|--------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------|
| Renk                           | rouge, bleu, vert, noir...    | <b>une robe rouge (kırmızı bir elbise)</b>       |
| Şekil                          | rond, carré, rectangulaire... | <b>une table ronde (yuvarlak bir masa)</b>       |
| Milliyet                       | français, turc, américain...  | <b>un film français (bir Fransız filmi)</b>      |
| Din                            | musulman, chrétien, juif...   | <b>une fête musulmane (bir İslami bayram)</b>    |
| Fiziksel özellik               | fatigué, malade, blessé...    | <b>un homme fatigué (yorgun bir adam)</b>        |
| Participe passé sıfat olarak   | fermé, ouvert, cassé...       | <b>la porte fermée (kapalı kapı)</b>             |
| Participe présent sıfat olarak | intéressant, fatigant...      | <b>un film intéressant (ilginç bir film)</b>     |
| Uzun sıfatlar                  | magnifique, extraordinaire... | <b>une vue magnifique (muhteşem bir manzara)</b> |

*Kodlama: "Eğer sıfat bir renk, milliyet, şekil bildiriyorsa veya uzunsa → isimden SONRA. Şüpheli varsa da SONRA koy — çoğunlukla doğru olacaktır."*

## 3 BAGS Sıfatları: İsimden Önce Gelenler

Bazı kısa ve çok sık kullanılan sıfatlar isimden **önce** gelir. Bunları **BAGS** (veya BANGS) kısaltmasıyla ezberleyebilirsiniz:

| Harf | Kategori | Sıfatlar | Örnek |
|------|----------|----------|-------|
|------|----------|----------|-------|

|          |                           |                                                                  |                          |
|----------|---------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| <b>B</b> | Beauty (Güzellik)         | <b>beau/belle, joli(e), vilain(e)</b>                            | <b>une belle maison</b>  |
| <b>A</b> | Age (Yaş)                 | <b>jeune, vieux/vieille, nouveau/nouvelle</b>                    | <b>un vieux monsieur</b> |
| <b>G</b> | Goodness (İyilik/Kötülük) | <b>bon(ne), mauvais(e), meilleur(e), pire</b>                    | <b>un bon restaurant</b> |
| <b>S</b> | Size (Boyut)              | <b>grand(e), petit(e), gros(se), long(ue), court(e), haut(e)</b> | <b>un petit chat</b>     |

### Diğer önde gelen sıfatlar

| Sıfat                      | Anlam        | Örnek                                     |
|----------------------------|--------------|-------------------------------------------|
| <b>autre</b>               | diğer, başka | <b>un autre jour (başka bir gün)</b>      |
| <b>même</b>                | aynı         | <b>le même problème (aynı sorun)</b>      |
| <b>premier / première</b>  | birinci, ilk | <b>la première fois (ilk kez)</b>         |
| <b>dernier / dernière</b>  | son, sonuncu | <b>le dernier jour (son gün)</b>          |
| <b>chaque</b>              | her          | <b>chaque matin (her sabah)</b>           |
| <b>tout / toute / tous</b> | bütün, tüm   | <b>toute la journée (bütün gün)</b>       |
| <b>quelques</b>            | birkaç       | <b>quelques minutes (birkaç dakika)</b>   |
| <b>plusieurs</b>           | birçok       | <b>plusieurs personnes (birçok kişi)</b>  |
| <b>certain(e)</b>          | bazı         | <b>certaines personnes (bazı kişiler)</b> |

**Beau, vieux, nouveau — özel formlar:** Bu 3 sıfatın eril tekil ünlü önünde özel formu var: **beau** → **bel** (un bel homme), **vieux** → **vieil** (un vieil ami), **nouveau** → **nouvel** (un nouvel appartement). Dişilde normal: belle, vieille, nouvelle.

### 4 Yeri Değişince Anlamı Değişen Sıfatlar

Bazı sıfatlar isimden **önce** ve **sonra** farklı anlam taşır. Bu çok kritik — yanlış yere koyarsan anlam tamamen değişir!

| Sıfat    | Önde (mecaz / soyut)                                 | Arkada (somut / gerçek)                         |
|----------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| ancien   | un ancien professeur = eski öğretmenim (artık değil) | un meuble ancien = antika bir mobilya           |
| grand    | un grand homme = büyük/önemli bir adam               | un homme grand = uzun boylu bir adam            |
| propre   | ma propre chambre = kendi odam                       | une chambre propre = temiz bir oda              |
| pauvre   | le pauvre garçon = zavallı çocuk                     | un garçon pauvre = fakir bir çocuk              |
| cher     | cher ami = sevgili dostum                            | un restaurant cher = pahalı bir restoran        |
| seul     | la seule raison = tek/yegâne sebep                   | un homme seul = yalnız bir adam                 |
| dernier  | la dernière semaine = son hafta (bir dizinin)        | la semaine dernière = geçen hafta               |
| prochain | la prochaine fois = bir sonraki kez                  | la semaine prochaine = gelecek/önümüzdeki hafta |
| brave    | un brave homme = iyi kalpli bir adam                 | un homme brave = cesur bir adam                 |
| certain  | un certain charme = belli bir çekicilik              | une victoire certaine = kesin bir zafer         |

**En önemli 5'i:** Ancien (eski vs antika), grand (önemli vs uzun), propre (kendi vs temiz), pauvre (zavallı vs fakir), cher (sevgili vs pahalı). Bu 5 sıfatı sınavlarda mutlaka sorarlar. Önde = mecaz/duygusal, arkada = somut/fiziksel.

*Kodlama: "Sıfat önde = mecaz, duygusal, soyut anlam. Sıfat arkada = somut, fiziksel, gerçek anlam. 'Grand homme' = önemli adam. 'Homme grand' = uzun boylu adam."*

## 5 Birden Fazla Sıfat Kullanımı

Bir ismi birden fazla sıfatla tanımlayabilirsin. Her sıfat kendi kuralına göre önde veya arkada yer alır:

- Une belle maison blanche. — Güzel beyaz bir ev. (belle = BAGS → önde, blanche = renk → arkada)
- Un petit chat noir. — Küçük siyah bir kedi. (petit = BAGS → önde, noir = renk → arkada)
- Un bon restaurant français. — İyi bir Fransız restoranı. (bon = BAGS → önde, français = milliyet → arkada)
- Une vieille église magnifique. — Muhteşem eski bir kilise. (vieille = yaş → önde, magnifique = uzun → arkada)

## İki sıfat da arkadaysa: et ile bağla

- **Un homme intelligent et courageux.** — Zeki ve cesur bir adam.
- **Une robe rouge et longue.** — Kırmızı ve uzun bir elbise.

## 6 ZARFLARIN YERİ

Zarflar fiili, sıfatı veya başka bir zarfı tanımlar. Yerleşim kuralları sıfatlardan farklıdır ve zamanın basit mi bileşik mi olduğuna bağlıdır.

### Basit zamanlarda: fiilden SONRA

Présent, imparfait, futur gibi basit zamanlarda zarf genellikle **fiilin hemen arkasına** gelir:

- **Il parle bien français.** — Fransızca'yı iyi konuşuyor.
- **Elle mange beaucoup.** — Çok yiyor.
- **Nous travaillons ensemble.** — Birlikte çalışıyoruz.
- **Il court vite.** — Hızlı koşuyor.
- **Je comprends mal.** — Kötü anlıyorum.

### Bileşik zamanlarda: kısa zarflar ORTAYA

Passé composé, plus-que-parfait gibi bileşik zamanlarda **kısa ve sık kullanılan zarflar** yardımcı fiil ile participe passé **arasına** girer:

| Kısa Zarflar (ORTAYA)        | Uzun Zarflar (ARKAYA)                |
|------------------------------|--------------------------------------|
| bien, mal, vite, trop, peu   | lentement, rapidement, gentiment     |
| beaucoup, assez, encore      | vraiment, absolument, certainement   |
| déjà, toujours, souvent      | malheureusement, heureusement        |
| jamais, rien, plus (olumsuz) | complètement, exactement, facilement |
| aussi, même, peut-être       | probablement, sérieusement           |

Kısa zarflar — ORTAYA (yardımcı ile p.p. arasına):

- **J'ai bien mangé.** — İyi yedim.
- **Il a beaucoup travaillé.** — Çok çalıştı.
- **Nous avons déjà fini.** — Zaten bitirdik.
- **Elle n'a jamais vu Paris.** — Paris'i hiç görmedi.
- **Tu as trop mangé.** — Çok fazla yedin.

Uzun zarflar — ARKAYA (p.p.'den sonra):

- **Il a parlé lentement.** — Yavaşça konuştu.
- **Elle a répondu gentiment.** — Nazikçe cevap verdi.
- **Il a agi rapidement.** — Hızlıca harekete geçti.

**Pratik kural:** Zarf kısa mı (1-2 hece: bien, mal, vite, trop, peu, déjà)? → ortaya koy (avoir/être ile p.p. arasına). Zarf uzun mu (-ment ile biten)? → arkaya koy (p.p.'den sonra). Şüphede kalırsan **arkaya koy** — çoğunlukla doğru olacaktır.

## 7 Zarfın Sıfatı veya Başka Zarfı Tanımlaması

Zarf bir sıfatı veya başka bir zarfı tanımlarken **her zaman tanımladığı kelimenin önüne** gelir:

- Elle est très belle. — Çok güzel. (très → belle sıfatını tanımlıyor)
- C'est vraiment intéressant. — Gerçekten ilginç. (vraiment → intéressant)
- Il parle trop vite. — Çok hızlı konuşuyor. (trop → vite zarfını tanımlıyor)
- Elle chante assez bien. — Oldukça iyi söylüyor. (assez → bien)
- C'est extrêmement dangereux. — Son derece tehlikeli.

*Kodlama: "Zarf sıfatı/zarfı tanımlıyorsa → ÖNÜNE koy. Zarf fiili tanımlıyorsa → basitte arkaya, bileşikte kısa ortaya / uzun arkaya."*

## 8 Zaman ve Yer Zarflarının Yeri

Zaman ve yer zarfları genellikle **cümle başında** veya **sonunda** yer alır:

### Cümle sonunda (en yaygın)

- Je vais au cinéma ce soir. — Bu akşam sinemaya gidiyorum.
- Il habite ici. — Burada oturuyor.
- Nous partirons demain. — Yarın gideceğiz.
- Elle est arrivée tard. — Geç geldi.

### Cümle başında (vurgu için)

- Hier, je suis allé au musée. — Dün müzeye gittim. (vurgu)
- Aujourd'hui, il fait beau. — Bugün hava güzel.
- Ici, on parle français. — Burada Fransızca konuşulur.

## 9 Büyük Özet Tablosu

| Ne?                  | Nerede?       | Kural                                         | Örnek                 |
|----------------------|---------------|-----------------------------------------------|-----------------------|
| <b>Sıfat (genel)</b> | İsimden SONRA | Renk, milliyet, şekil, uzun sıfatlar, p.passé | <b>une robe rouge</b> |
| <b>Sıfat (BAGS)</b>  | İsimden ÖNCE  | Beauty, Age, Goodness, Size                   | <b>une belle robe</b> |

|                                 |                             |                                                 |                                          |
|---------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------|------------------------------------------|
| <b>Sıfat (anlam değişen)</b>    | Yere göre değişir!          | Önde = mecaz<br>Arkada = somut                  | <b>grand homme vs homme grand</b>        |
| <b>Zarf (basit zaman)</b>       | Fiilden SONRA               | Présent, imparfait, futur...                    | <b>Il parle bien.</b>                    |
| <b>Zarf (bileşik, kısa)</b>     | ORTAYA (yard. + p.p. arası) | bien, mal, déjà, trop, beaucoup, jamais...      | <b>J'ai bien mangé.</b>                  |
| <b>Zarf (bileşik, uzun)</b>     | P.P.'den SONRA              | -ment zarfları                                  | <b>Il a parlé lentement.</b>             |
| <b>Zarf (sıfatı tanımlayan)</b> | Sıfattan ÖNCE               | très, trop, assez, vraiment...                  | <b>Elle est très belle.</b>              |
| <b>Zaman/Yer zarfı</b>          | Cümle başı veya sonu        | hier, demain, ici, là... Vurgu istiyorsan başa. | <b>Je pars demain. Hier, j'ai mangé.</b> |

## 10 Türk Öğrencilerin Hataları

**YANLIŞ: J'ai une rouge robe. (renk önde!)**

**DOĞRU: J'ai une robe rouge. (renk → isimden sonra)**

Neden: Türkçede "kırmızı elbise" ama Fransızcada renkler isimden sonra gelir.

**YANLIŞ: C'est un homme grand. (büyük adam demek istiyorsan önde!)**

**DOĞRU: C'est un grand homme. (grand önde = büyük/önemli adam)**

Neden: "Grand" arkada = uzun boylu. Önde = büyük/önemli. Anlam yerle değişir!

**YANLIŞ: J'ai mangé bien. (bien bileşikte ortaya!)**

**DOĞRU: J'ai bien mangé. (kısa zarf → ortaya: avoir ile p.p. arasına)**

Neden: Bileşik zamanlarda kısa zarflar (bien, mal, déjà, trop...) yardımcı ile p.p. arasına girer.

**YANLIŞ: Elle est belle très. (derece zarfı arkada!)**

**DOĞRU: Elle est très belle. (derece zarfı → sıfattan ÖNCE)**

Neden: Très, trop, assez gibi derece zarfları her zaman tanımladığı sıfattan/zarftan önce gelir.

**YANLIŞ: Ma propre chambre est sale. (kendi odam kirli — ama propre önde = kendi!)**

**Aslında DOĞRU ama anlamı farklı! "Ma propre chambre" = kendi odam (kendi). "Ma chambre propre" = temiz odam (temiz).**

Neden: Propre önde = kendi (iyelik). Propre arkada = temiz. Yer anlam değiştirir!

## 11 Mini Metin: Mahallem

J'habite dans un petit quartier tranquille. Il y a une belle église ancienne au coin de la rue. En face, il y a un bon restaurant français. La cuisine est vraiment excellente et les prix sont assez raisonnables. À côté, il y a une vieille librairie avec des livres très intéressants. Le propriétaire est un ancien professeur, un grand homme très cultivé. Ma propre maison est petite mais jolie, avec un joli jardin vert. Chaque matin, je me promène lentement dans les rues calmes. C'est probablement le meilleur quartier de la ville !

*Küçük, sakin bir mahallede oturuyorum. Caddenin köşesinde güzel eski bir kilise var. Karşısında iyi bir Fransız restoranı var. Mutfağı gerçekten mükemmel ve fiyatları oldukça makul. Yanında çok ilginç kitapları olan eski bir kitapçı var. Sahibi eski bir öğretmen, çok kültürlü büyük bir adam. Kendi evim küçük ama şirin, güzel yeşil bir bahçeyle. Her sabah sakin sokaklarda yavaşça yürüyüş yaparım. Burası muhtemelen şehrin en iyi mahallesi!*

**Sıfat ve zarfların yerini bul:** Önde (BAGS): petit, belle, bon, vieille, joli, grand, meilleur. Arkada: tranquille, ancienne, français, excellente, raisonnables, intéressants, cultivé, petite, vert, calmes. Anlam değişen: ancien professeur (eski öğretmen, artık değil), grand homme (büyük/önemli adam), propre maison (kendi evim). Zarflar: vraiment (sıfattan önce), assez (sıfattan önce), très (sıfattan önce), lentement (fiilden sonra), probablement (cümle içinde).

## 12 Mini Özet

Sıfatların çoğu isimden SONRA gelir: renk, milliyet, şekil, uzun sıfatlar, participe passé/présent.

BAGS sıfatları isimden ÖNCE: Beauty (beau, joli), Age (jeune, vieux, nouveau), Goodness (bon, mauvais), Size (grand, petit, gros).

Yeri değişince anlam değişen sıfatlar: ancien (eski/antika), grand (önemli/uzun), propre (kendi/temiz), pauvre (zavallı/fakir), cher (sevgili/pahalı).

Beau/vieux/nouveau ünlü önünde özel form: bel, vieil, nouvel (eril tekil ünlü önünde).

Basit zamanlarda zarf fiilden sonra: il parle bien. Bileşik zamanlarda kısa zarflar ortaya: j'ai bien mangé.

Uzun zarflar (-ment) bileşik zamanlarda p.p.'den sonra: il a parlé lentement.

Derece zarfları (très, trop, assez, vraiment) tanımladığı sıfattan/zarftan ÖNCE: elle est très belle.

Zaman/yer zarfları cümle başı veya sonunda: je pars demain / hier, j'ai mangé.